

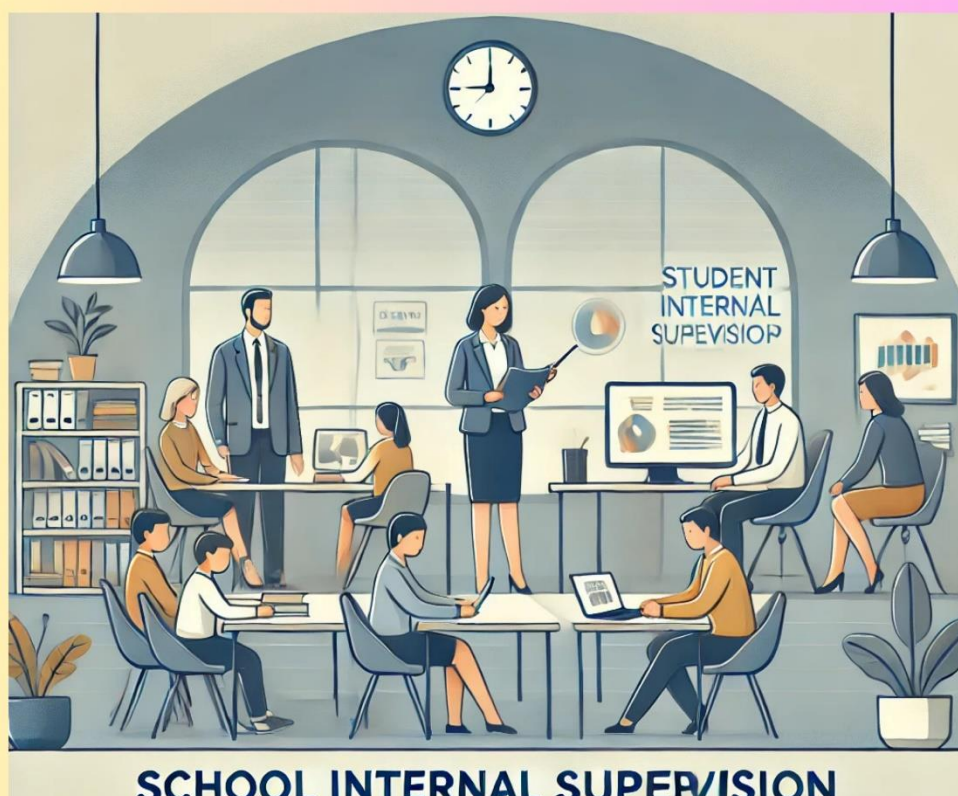
มจร สุรนารีสาร

MCU SURANAREE JOURNAL

MSJ

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2568) VOL.3 NO.1 (January-April 2025)

การศึกษาปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5
A STUDY OF INTERNAL SUPERVISION PROBLEMS IN SCHOOL UNDER
THE NAKHON RATCHASIMA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 5

ปิยมาส ทบวงษ์ / Piyamas Thobwong
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
Faculty of Education, Vongchavalitkul University, Thailand.

ISSN : 2985-1106

สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

การศึกษาปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5

A STUDY OF INTERNAL SUPERVISION PROBLEMS IN SCHOOL UNDER THE NAKHON RATCHASIMA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 5

ปิยมาส ทบวงษ์¹
Piyamas Thobwong

(Received: October 15, 2024; Revised: March 17, 2025; Accepted: March 17, 2025)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5, (2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการนิเทศภายในตามสถานภาพของบุคลากรของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์เป็นกรอบในการวิจัย พื้นที่วิจัยคือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 136 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล แต่ละโรงเรียนกำหนด ประกอบด้วย 1) ผู้นิเทศ จำนวน 2 คน คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และหัวหน้าวิชาการ รวม 272 คน 2) ผู้รับการนิเทศ คือ ครูผู้สอน สถานศึกษาละ 2 คน รวม 272 คน รวมทั้งหมดเป็น 544 คน ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. และสถิติอ้างอิงได้แก่ t-test และ F-test โดยทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการเชฟเฟ (Scheffe's Method) ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา จำแนกตามบทบาท พบว่าผู้นิเทศมีปัญหานิเทศภายในมากกว่าผู้รับการนิเทศ และจำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน สถานศึกษาขนาดเล็กมีปัญหามากกว่า ขนาดกลางและขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การนิเทศภายใน, ผู้นิเทศ, ผู้รับการนิเทศ

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล / Faculty of Education, Vongchavalitkul University, Thailand.
Corresponding author, e-mail: piyamas_tho@vu.ac.th, Tel.0917428883

Abstract

This research article aims to: (1) study the level of internal supervision problems in schools under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 5, and (2) compare the internal supervision problems according to the status of school personnel under the same educational office. This is a quantitative research based on the conceptual framework of Priyaporn Wonganutaraj. The research area is the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 5. The sample group consists of 136 schools under this office in the academic year 2023. Informants from each school were divided into two groups:

1. Supervisors – 2 people per school (the school director and the head of academic affairs), totaling 272 people, and 2. Supervisees – 2 teaching staff members per school, also totaling 272 people. Thus, the total number of respondents was 544 people, selected through multi-stage sampling.

The research instrument used was a questionnaire. Data were analyzed using basic statistics, including frequency, percentage, mean ($\bar{X}$), and standard deviation (S.D.), and inferential statistics, including t-test and F-test, with pairwise comparisons using Scheffe's Method. The research findings revealed that

1) The overall level of internal supervision issues within schools under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5 is at a moderate level.

2) The comparison of internal supervision issues within categorized by roles, shows the supervisor's problems more than the supervisee's problems and The comparison categorized by school size, shows that the small school has a problem more than the medium and the large school, there are statistically significant differences at the 0.05 level.

Keywords: Internal Supervision, Supervisor, Supervisee

บทนำ

การนิเทศการศึกษานับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรได้ แต่ในสภาพปัจจุบันมีข้อจำกัดหลายประการ ที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติการนิเทศการศึกษาได้ครบถ้วน เนื่องจากขาดปัจจัยสนับสนุนหลายด้านระบบการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสมและควรนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในสภาพการณ์เช่นนี้ ก็คือการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้วยเหตุผล คือสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่ง ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 236) ได้ให้ความเห็นว่าการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นงานที่ช่วยพัฒนาครูอาจารย์ในด้านวิชาการ ในด้านการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ความจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศภายในก็เนื่องจากศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัด เพื่อจะใช้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากร บุคลากรภายในสถานศึกษา และสถานศึกษาเองเป็นผู้ที่เข้าใจปัญหาการเรียนการสอนได้ดี รวมทั้งการสร้างความร่วมมือและแก้ไขปัญหาร่วมกัน บุคลากรภายในสถานศึกษาที่สามารถนิเทศได้นอกจากผู้บริหารแล้ว อาจารย์ที่มีประสบการณ์ความรู้ความชำนาญก็สามารถทำหน้าที่นี้เทศได้ รวมทั้งการเชิญวิทยากรจากหน่วยงานภายนอกมาร่วมโครงการ เทคนิควิธีการนิเทศนั้น

สามารถใช้ได้หลายรูปแล้ว ซึ่งขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย จำนวนผู้รับการนิเทศ เวลาและทรัพยากรอื่นในการจัดทำโครงการนิเทศนั้น ควรจะได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศ จัดทำแผนการนิเทศ แล้วจึงนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายที่วางไว้ ควรมีการประเมินผลโครงการนิเทศเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน

บทความวิจัยนี้นำเสนอระดับปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 และผลการเปรียบเทียบปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา จำแนกสถานภาพของบุคลากรทั้งบทบาทและขนาดของสถานศึกษามีความแตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการนิเทศภายในจำแนกตามสถานภาพของบุคลากรของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5

การทบทวนวรรณกรรม

การนิเทศภายในสถานศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพราะการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ให้ความช่วยเหลือครูในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัยและได้ปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น การนิเทศภายในมีความสำคัญที่หลากหลายต่อการศึกษา นักวิชาการจึงให้ความสำคัญของการนิเทศภายในดังนี้

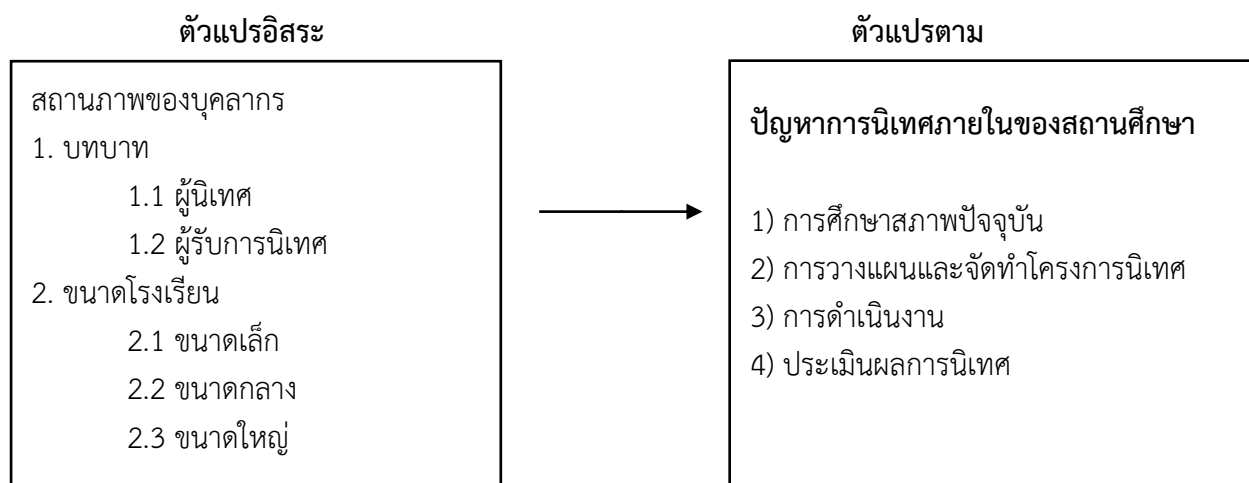
กรองทอง จิระเดชกุล (2550 : 4) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน
2. ปริมาณศึกษานิเทศก์มีไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและสถานศึกษา
3. บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถ มีความคุ้มค่าและใกล้ชิดกับปัญหามากที่สุด
4. บรรยากาศในการนิเทศมีความเป็นกันเอง และสามารถปฏิบัติงานนิเทศได้อย่างต่อเนื่อง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 232) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการนิเทศภายในสถานศึกษาดังนี้ การนิเทศจะประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อร่วมกันทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน โดยใช้เทคนิควิธีที่เหมาะสม ขั้นตอนในการบริหารงานนิเทศจึงมีความสำคัญ ที่จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปโดยเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ มีกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและจัดทำโครงการนิเทศ ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลการนิเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกศึกษาปัญหาจากกระบวนการนิเทศเหล่านี้ว่ามีปัญหาในแต่ละขั้นตอนระดับใดอย่างไรบ้าง

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 ตามกระบวนการนิเทศภายใน 4 ขั้นตอน ของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) คือ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน 2) การวางแผนและจัดทำโครงการนิเทศ 3) การดำเนินงาน และ 4) ประเมินผลการนิเทศ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

วิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ประชากร คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ปีการศึกษา 2566 สถานศึกษาจำนวน 208 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 136 โรงเรียน โดยสุ่มแบบหลายขั้นตอนตามขนาดของสถานศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็ก 80 โรงเรียน สถานศึกษาขนาดกลาง 48 โรงเรียน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ 8 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล แต่ละโรงเรียนประกอบด้วย 1) ผู้นิเทศ จำนวน 2 คน คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และหัวหน้าวิชาการ รวม 272 คน 2) ผู้รับการนิเทศ คือ ครูผู้สอน สถานศึกษาละ 2 คน รวม 272 คน รวมทั้งหมดเป็น 544 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ตามกระบวนการนิเทศภายใน 4 ขั้นตอน ของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ โดยแบบสอบถาม มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของบุคลากร ประกอบด้วยบทบาท และขนาดสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) มีจำนวน 2 ข้อ ตอนที่ 2 ปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน 2) การวางแผนและจัดทำโครงการนิเทศ 3) การดำเนินงาน 4) ประเมินผลการนิเทศ โดยเป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ รวบรวมข้อมูลโดยใช้ Google Form ระหว่างเดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2566 ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐานได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. และสถิติอ้างอิงได้แก่ t-test และ F-test โดยทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนและจัดทำโครงการนิเทศ รองลงมา คือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการดำเนินงาน ดังตารางที่ 2

ปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน	2.59	0.74	ปานกลาง	2
2. ด้านการวางแผนและจัดทำโครงการนิเทศ	2.61	0.81	ปานกลาง	1
3. ด้านการดำเนินงาน	2.56	0.81	ปานกลาง	4
4. ด้านประเมินผลการนิเทศ	2.58	0.74	ปานกลาง	3
รวม	2.58	0.65	ปานกลาง	

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา จำแนกตามบทบาทปรากฏว่าผู้นิเทศมีปัญหาการนิเทศภายในมากกว่าผู้รับการนิเทศ และจำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน สถานศึกษาขนาดเล็กมีปัญหามากกว่า ขนาดกลางและขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา จำแนกตามบทบาท

ปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา	ผู้นิเทศ (n=272)		ผู้รับการนิเทศ (n=272)		t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน	2.75	0.62	2.43	0.80	5.168*	.000
2. ด้านการวางแผนและจัดทำโครงการนิเทศ	2.76	0.72	2.45	0.86	4.425*	.000
3. ด้านการดำเนินงาน	2.75	0.72	2.38	0.84	5.602*	.000
4. ด้านประเมินผลการนิเทศ	2.77	0.65	2.39	0.78	6.185*	.000
ภาพรวม	2.76	0.51	2.41	0.72	6.433*	.000

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ปัญหาการนิเทศภายในของ สถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	ss	MS	F	p
1. ด้านการศึกษาสภาพ ปัจจุบัน	ระหว่างกลุ่ม	2	14.870	7.435	14.207*	.000
	ภายในกลุ่ม	541	283.128	.523		
	รวม	543	297.998			
2. ด้านการวางแผนและ จัดทำโครงการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	35.941	17.970	30.166*	.000
	ภายในกลุ่ม	541	322.281	.596		
	รวม	543	358.222			
3. ด้านการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	38.241	19.120	32.518*	.000
	ภายในกลุ่ม	541	318.099	.588		
	รวม	543	356.340			
4. ด้านประเมินผลการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	20.856	10.428	19.987*	.000
	ภายในกลุ่ม	541	282.270	.522		
	รวม	543	303.126			
ภาพรวม	ระหว่าง	2	26.460	13.23	35.137*	.000
	กลุ่มภายใน	541	203.699	.377		
	กลุ่มรวม	543	230.158			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามที่จะช่วยเหลือครูแก้ปัญหา ช่วยเหลือครูในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างครูและนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย คำมีผล (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการปฏิบัติและปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก และเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการปฏิบัติและปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและระดับการศึกษาผลการศึกษพบว่า ปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้นิเทศตระหนัก เห็นความสำคัญและนำไปปฏิบัติในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม และ ตระหนักรู้ต่อกระบวนการนิเทศภายในว่า ให้มีการจัดประชุม อบรม หรือชี้แจง ให้ทราบถึงขั้นตอน กระบวนการ และความสำคัญของการนิเทศภายใน จึงทำให้ผู้นิเทศรับทราบถึงปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษามากกว่าผู้รับการนิเทศ สอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553 : 146) กล่าวถึงขั้นตอนในการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา ว่า การนิเทศจะประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อร่วมกันทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน โดยใช้เทคนิควิธีที่เหมาะสม ขั้นตอนในการนิเทศจึงมีความสำคัญ ที่จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญ แสงจันทร์ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

และปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจาก สถานศึกษาขนาดเล็กมีบุคลากรจำนวนน้อย ทำให้การขาดความร่วมมือจากครู การขาดแคลนกำลังคนในการปฏิบัติงาน และไม่สามารถจัดสรรเวลาในการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนได้ และไม่สามารถปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ รังสรรค์ คัมตระกูล (2561 : 17) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึงกระบวนการในการจัดกิจกรรมทุกอย่างร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ โดยมีจุดเน้นที่สำคัญคือ การพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน การพัฒนาครูผู้สอน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและยังเป็นการพัฒนาศักยภาพส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ทำให้ครูมีคุณภาพ ซึ่งผลการพัฒนาครู จะส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริ จันทพล (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ผลวิจัยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการนิเทศภายใน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุป

ปัญหาการนิเทศภายในในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการนิเทศมีบทบาทในการช่วยเหลือครูแก้ปัญหา พัฒนาความสัมพันธ์ในโรงเรียน และสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน เมื่อจำแนกตามบทบาทของบุคลากรพบว่าผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีความเห็นต่อปัญหาการนิเทศต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้นิเทศรับรู้ปัญหามากกว่า เนื่องจากมีบทบาทในการวางแผน ประชุม และดำเนินการนิเทศอย่างใกล้ชิด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่าขนาดของโรงเรียนส่งผลต่อระดับปัญหาการนิเทศภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากที่สุด เนื่องจากจำนวนบุคลากรน้อย ขาดความร่วมมือ และขาดเวลาในการดำเนินการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

การนิเทศภายในยังมีปัญหาในระดับปานกลาง โดยลักษณะของบทบาทและขนาดของโรงเรียนมีผลต่อการรับรู้และการปฏิบัติงานด้านนิเทศภายในอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการวางแผนพัฒนาและสนับสนุนที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสำรวจความจำเป็นในการนิเทศของครูด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ครูตระหนักและมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในและนำไปปรับปรุงงานในความรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ด้านการวางแผนและจัดทำโครงการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนการนิเทศภายในให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ครูได้รับรู้ รับทราบ เข้าใจถึงกระบวนการและความสำคัญของการนิเทศภายใน

1.3 ด้านการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการใช้การสัมภาษณ์ในการนิเทศเพื่อให้ครูเกิดความรู้ความเข้าใจต่อกระบวนการนิเทศภายใน

1.4 ด้านประเมินผลการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างครอบคลุม และมีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และกำหนดจุดที่ต้องพัฒนาให้ชัดเจน เพื่อให้ดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาตามกระบวนการนิเทศทุกขั้นตอน เพื่อให้ปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษาลดลง และใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาและปรับปรุงเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรศึกษารูปแบบการนิเทศที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา ด้วยวิธีการวิจัยและเทคนิคการวิจัยอื่นที่เหมาะสมเพื่อการได้ข้อมูลที่ถูกต้องและมีผลการวิจัยที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรรทอง จิระเดชากุล. (2550). คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพิมพ์
ธารอักษรจำกัด.
- เจริญ แสนจันทร์. (2550). สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ร้อยเอ็ด
- ธงชัย คำมีผล. (2551). สภาพการปฏิบัติและปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขนาด
เล็กและเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการปฏิบัติและปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- _____. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- รังสรรค์ คัมตระกุล. (2551). ความต้องการนิเทศภายในของครูผู้สอน อำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2553). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. โรงพิมพ์นำศิลป์ : ศูนย์หนังสือ
มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ศิริ จันทผล. (2553). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต
1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.